

Զ. ԵՂՈՒԱՐԴ Վ. ՍԻՐՈՒՆԵԱՆ

Աշխարհի մարդոց համար թերեւս անել-մանալի խորհուրդ մնայ վշտին քաղ-ցրութիւնը՝ զոր կը զգան ու կը ճաշա-կեն երկնքի համար ապրող հոգիները:

Այդ սրբասուն հոգիներէն էր տի-պարը Զ. Եղուարդ Վ. ի, որ տասնեութ տարի, 1920-1937, անդամաւոր, զամ-ուած սրբավայրի իր խցիկի մէջ, ճգնե-

ցաւ, աղօթեց ու կրեց զուարճանալով... Կ'անց-նէր տարին եղանակներով, ծառ ու ծաղիկով... և նա հոն էր միշտ, գրեթէ անշարժ, համբերա-տար, յաւէտ ժպտուն. շրթունքներն աղօթեցի, աչքերուն մէջ երկինք ու վշտի ծաղիկ, ու բե-րանն՝ օրհնութիւն:

Փոխարէն միաբանակիցներու սիրոյն և գուր-զուրանքին որոնցմով շրջապատուած էր՝ նա իր կողմէն Աստուծոյ խօսքն ունէր անոնց, երկնքի մխիթարութիւնը, և յաւէտ իր քարոզը՝ Սէ՛ր, սէ՛ր՝ Աստուծոյ և եղբայրներուն: Իր առջեւ կը խոնարհէր ծունկը վանականներուն, ստանալու իրմէ որպէս Հայր խոստովանութեան՝ երկնքի նե-րողութիւնը՝ քաւարար Ս. Խորհուրդով:

Ծնած է Կ. Պոլիս, 1865, Մայիս 1ին, միջը-տութեան անունը՝ Գրիգոր. աշակերտած է Թ. Թէրզեանի, յետոյ մեր Մխիթ. Հայրերուն՝ Սա-զըզ Աղաճի վարժարանը, ուր ունեցած է իր հոգեկան դարձը, և ուսման և բարեկրթութեան մէջ իր յառաջադիմութեան համար ձրիավարժ զրկուած Մուրատ-Ռափ. վարժարանը 1878ին:

Հանգուցելի թույթերուն մէջէն կ'օգտուիմ իր համառօտ ինքնակենսագրութենէն: Վենետիկ հասնելով «Ներկայացայ, կ'ըսէ, վարժարանի Տեսուչ Վ. ին՝ Զ. Գրիգոր Վ. ճեւղեւանի, որ զիս ընդունեցաւ ուրախ ղէմքով, և խրատեց ու քաջալերեց և ուրախութեամբ զիս ընկերներուս ներկայացուց. և հաճախ երանութիւնս սկսաւ: Այն ատեն ճանչցայ որ Աստուծոյ տան մէջ եմ. ամենայն ինչ յաջող էր. կային ներքին վարդապետներ՝ կրօնական, լեզուական և գիտական ճիւղերուն. այնպէս որ չորս տարի վերջը ուսումնա-կան ընթացքը կատարելով ընելու վրայ էի, հա-մարձակեցայ Տեսուչ Վ. իս խորհրդի որ զիս Բատուա զրկէ որպէս զի բժշկութեան գիտու-թիւնը սորվիմ. սրտիս մէջ զրոշմունք է իր քա-ջալերութիւնն և հաւանութիւնը սիրալիր... «Բայց յետ քանի մը ամիսներու երկինք սիրտս

շարժեց՝ որ փոխանակ մարմնաւոր բժիշկ ըլլա-լու՝ հոգեւոր բժիշկ ըլլամ. նախ խորհուրդ հար-ցուցի խոստովանահօրս՝ Վ. Զ. Գարեգին Վ. ի (Զարեհանալեան), թէ «Մխիթարեան վանքը կ'ուզեմ կրօնաւոր ըլլալ»: Հաւանութեամբ ծնու-ղացը և Զ. Գ. Զարեհանալեանի առաջնորդու-թեամբ փափաքին կը հասնի. «ուրախութեամբ Մխիթարեան վանք մտայ... (1882): Հոս սըր-բակրօն կեանքը մեր վախճանն էր... հոս ուսայ յաշխարհայնոց հրաժարիլ, աստուածայնոց մո-տենալ. ուսայ իմաստասիրութիւն, բարոյակա-ն և տեսական աստուածաբանութիւն, և 1887 Ա-պրիլ 10ին Զատիկի տօնին՝ աստուածային քա-հանայութեան սուրբ աստիճանն ընդունեցայ:

«Տարի մը վերջ (1888) հրամանաւ մեծաւորաց Հոռմ գացի Զ. Ստեփան Վ. Սարեանի հետ, Գո-մինիկեան վարդապետաց համալսարանը երկու տարի Աստուածաբանութեան ընթացքն ըրի՝ վկայական ընդունեցայ և դարձայ ի վանս»:

1890-1891 զինքը կը գտնենք Մուրատ-Ռափ. վարժարան՝ իբր ուսուցիչ, կարճեւ փոխարէնն հատուցանելու վայելած բարիքին. «անմոռաց երախտագիտութիւն ունիմ մեծանուն Բարեբա-րներուն, կ'ըսէ նա. այս վարժարանն եղաւ իմ երջանկութիւնս և կեանքս»: Ապա 1895-1897ին այնտեղ կը վարէ Ուսումնապետի պաշտօնը՝ ինչ-պէս կանխաւ 1891-93ին վանքի աշակերտաց:

Կրթական իր այս գործը կը շարունակէ ապա երկար տարիներ դաստիարակելու Հայ չքաւոր մանուկները Պարտիզակի՝ ուր ժողովրդապետա-կան պաշտօնով մնաց 15 տարի՝ 1897-1906 և 1909-1915, մինչեւ մեծ աղէտը, ուսկից փըր-կուցաւ Երամ Էֆ. ի և Արաք. Նուրիակ Գերպ. Dolciի ձեռքով:

Կը բաւէ ըսել թէ խոնարհ, աղքատ ու հոգե-սէր առաջնորդ մ'էր որ Աստուծոյ խօսքին հետ իր պատառէն բաժին կը հանէր աղքատներուն:

1906-1909 եղած է Ուխտիս վարիչ անդամ, ինչպէս և Տպարանապետ և ուսուցիչ Իմաստա-սիրութեան:

Զինադադարին անցաւ Հոռմ և 1920ին Ս. Ղազար «ուր գտայ, կ'ըսէ, կրօնաւորական կեանք և խաղաղութիւն... ուր Աստուածամայրը օրըստ-օրէ կը փայլեցնէ իր մայրական հոգատարու-թիւնը և ես մինչեւ այսօր (Մայիս 1936) կը վայե-լեմ աստուածային մեծ շնորհքը...: Տարի մը վերջ, 25 Յունիս 1937 կը մարէր իր մարմնի առկայծ ճրագը և հոգին կը թռչէր երկնք, սուր-բի մը կորուստի ցաւը թողած ամբողջ Ուխտիս:

Սրբութեան օրինակին հետ՝ իբր գրական վաս-տակ կը մնան մեզի «Միջին ընթացք իմաստա-սիրութեան» (տպ. 1899), Լամբի «Աստուածա-բանական խնդիրներ» թրգմ. (1930), և Աւիշանի «Սիսուն» ին Ֆրնս. թրգմ.:

ՍՄԲ.

Ներսէս Գասապեան. — Հայոց պարբե-րական մամուլը — Լիակատար ցուցակ Հայ Լրագրութեան՝ սկզբից մինչեւ մեր օրերը. 1794-1934. (Կազմեց Գարեգին Լեւոնեան). 201

Հայկական արձագանգ

Ամսօրը ճանդէսներ Մխիթարեան վար-ժարաններուն մէջ.

Ներկայ մը. — ա) Մուրատեան վարժա-րան — Սէր — Բարիկ. 207

Խմբորդ. — բ) Մուրատ-Ռափայէլեան վար-ժարան — Վենետիկ. 212

Աղեքսանդրացի. — գ) Մխիթարեան վար-ժարան — Աղեքսանդրիա 214

Ս. Ղազարու Այցելումներ 216

Խմբ. — Եղիստոսի Հայ Արիւնքը 219

— Աղեքսանդրիոյ Մխիթարեան վարժա-րանի Սաներ՝ ղէպ ի Հոռմ — Վենետիկ 221

— Ռուբէն Մամուլեան Ս. Ղազարու մէջ. 224

Մահաւեր 224

Խմբ. — Հանգիստ հոգւոյ Զ. Եղուարդ Վ. ի Սիրունեան 224

Nersès Kassabian. — «La presse pé-riodique Arménienne - Catalogue complet des Revues et des Journaux arméniens dès les origines jusqu' à nos jours, 1794-1934 (par' Karékine Lévonian) 201

Echos Arméniens

Fêtes de fin d'année dans les Collèges Mékhitharistes

Présent. — a) Collège «Samuel Moo-rat» à Sèvres - Paris 207

Réd. — b) Collège «Moorat-Raphaël» à Venise 212

A. — c) Collège «Mékhitariste» à Alexandrie 214

Visiteurs de St. Lazare

Réd. — Les Boy - Scouts arméniens d'Egypte 216

— Elèves des Collèges des PP. Mé-khitharistes à Rome et à Venise 219

— Rouben Mamoulian 221

Nécrologie

Réd. — † P. Edouard Sirounian 224

ՇՆՈՐՀԱԿԱԼՈՒԹԵԱՄԲ ՍՏԱՑԱԾ ԵՆՔ

Սիւնեական Լեւոն Ա. — Շնորհաց ցօղեր. տա-րեգրքոյկ. Ա-Գ. 1934-1937. տպ. Մարտէշ. Սմբատ Բիւրատ. — Կենսագրութիւն Տիգրան Երկաթի. տպ. Զ. Բիւրատ. Աղեքսանդրիա, 1935, էջ 96, գինը՝ 6 դհկն.

Եր. Սրմաթէլիական. — Հարազատ որդի-զգայացունց ղէպ. տպ. Զ. Բիւրատ. Աղեք-սանդրիա. 1936. էջ, 148, գ. 7 դհկն.

Բարրիկեան Միքայիլ. — Գիցապաշտ չեւա-րան կամ Հեւլէն Գիթ. տպ. Ատրուշան Աթէնք, 1937, էջ 274, գ. 1,50 տոլար - 5 չիլին.

Ա. Սարախան. — Բելգիա և Հայերը. տպ. Վիլնոս, 1937, էջ 253, գ. 4. ֆր. 2.

Արտաւազդ Արքեպոս. Սիւրմեան. — Ընտա-նեկան Գաստիարակութիւնը մեր տուններէն ներս. տպ. Հալէպ, 1937, էջ 140.

— Հոգաբարձութիւնը հին Երրայեցւոց մէջ. տպ. Հալէպ. 1937, էջ 70.

Խրաչեան Կիւրեղ. — Արիւնի ճանապարհին, տպ. «Մասիս», Սոֆիա, 1937, էջ 156, գ. 12 ֆր.

Յովհ. Պողոսեան. — Հայաստանի աշխարհա-գրութիւն. տպ. Սահակ - Մեսրոպ, 1937, Գա-հիրէ, էջ 181, գ. 12. ֆր.

Պետրոսեան Մասիս. — Նոր Արաբիկի. պոմկն. և վիճակագր. տպ. Գահիրէ, 1937, էջ 48.

Յ. Վարժապետեան. — Ուղեցոյց Մարտէշի Թ. տարի. 1937, տպ. Բարիկ, էջ 80.

Banateanu Vlad. — La traduction armé-nienne des tours participiaux grecs. տպ. Bucarest, 1937, էջ 153, գ. 200 լէյ.

Պէտր իմօն — Հայր մեր 41 հին ու նոր լեզուներով և 63 թարգմանութիւններով. հր. Paul Hugon, Los Angeles, 1936, էջ 53.

Մխիթարեան Ս. — Հին ու նոր երգեր. տպ. Բարիկ, 1937, էջ 57, գ. 5. ֆր.

Հայ Տոհմաւորներ. աշխատասիրողներ՝ Աճա-ռեան - Խաչատրեան - Բասմաշեան - Մանու-կեան - Շամլեան - Աղապեան. Կ. Պ. 1937. էջ 92, գ. 100 դր.

ԼՈՅՍ ՏԵՍԱՆ

ՊԵՆԻԴՈՅ ՄՈՒՍՍՈՒԿՆԻ

ՎԱՐՔ ԱՌՆԱԼՏԻ (ԵՂԲԱՅՐ ՄՈՒՍՍՈՒԿՆԻ)

Թրգմ. Հ. ԳՐԻԳՈՐ ՍԱՐԳՍԵԱՆ՝ ապ. 1937, մեծադիր, էջ 126, գինը՝ 1,50 ֆր. զուրկ.
Թանկագին հատոր մը՝ ուր կարելի է տեսնել ամբողջ նկարագիրն և հոգեբանութիւնը ըստ ըստի մեծ մարդուն, ինչպէս նաեւ անոր ըստ ըստի կրօնական - քրիստոնէական - յոյսերը և յոյսերը:

Հ. ՍԱՀԱԿ Վ. ՏԵՐ-ՄՈՎՍԵՍԵԱՆ

Մշակույթ-Ուսումնական Վարժարաններու Բարեբաղնիքի և իրենց կոտակները (Համառոտ պատմութիւն, արտատպում «Բազմալեզու» Մշակույթ. Ուսում. Վրժ. Նուիրումը բացառիկ թիւին. 1936 Օգոստ. - Վեհա.), ապ. 1937, էջ 96, գինը՝ 0,50 ֆր. զուրկ.

FREDERIC FEYDIT

Diplômé de l'Ecole Nationale des Langues Orientales

GRAMMAIRE DE LA LANGUE ARMENIENNE MODERNE

DIALECTE OCCIDENTAL — 2e et 3e Année

(Քերականութիւն՝ աշխարհաբար հայերէնը ֆրանսացիներուն սովորեցնելու համար):

La présente grammaire est destinée plus spécialement à des élèves qui ont déjà quelques connaissances de morphologie arménienne et veulent approfondir un peu l'étude de la langue.

(1936) Pag. 205. Prix 4 frs. Suisses

Հ. ԲԱՐՍԵՂ Վ. ՍԱՐԳՍԵԱՆ

ԵՐԿԶԱՐԻՐԱՄԵԱՅ ԿՐԹԱԿԱՆ ԳՈՐԾՈՒՆԷՈՒԹԻՒՆ

ՎԵՆԵՏԿՈՅ ՄԻԹՈՎԵԱՆ ՄԻՍԲԱՆՈՒԹԵԱՆ

ՀՐՏ. ՄՈՒՐԱՏ-ՈՍՓԱՅԷԼԵԱՆ ՎԱՐԺԱՐԱՆՆԵՐՈՒ Ա. ՀԱՐԻՐԱՄԵԱԿԻՆ ԱՌԹԻՒ. 1836-1936
Հատոր Ա. 1746-1901, էջ 187, գին՝ 3. ֆր. 2.

ԱՐԱՄ ԵՐԵՄԵԱՆ

ՌՈՒՍԱԿԱՅ ԹԱՏՐՈՆԻ ՊԱՏՄՈՒԹԻՒՆԸ

Սկզբից մինչև 70-ական թուականը - Պատմա - քննադատական տեսութիւն (Պատկերազարդ)

Ա. Հատոր, էջ 754, գին՝ 4,50 ֆր. 2. Տպ. 1936

Ի ՄՕՏՈՅ ԼՈՅՍ ԿՐ ՏԵՄՆԵՆ

ՀԱՅՈՒՂԻՆ ՊԱՏՄՈՒԹԵԱՆ ԱՌՋԻՒ

Գրեց Հ. ՎԱՐԳԱՆ Վ. ՀԱՅՈՒՆԻ

Պատկերազարդ, հետաքրքրական գործ ամէն հայ բնաբանի համար, որ կը նկարագրէ հայ կնոջ կեանքը իր բնական և քրիստոնէական շրջանակի մէջ, պատմական աղբիւրներու լոյսին տակ. կը բռնէ շուրջ 450 էջ, 8 ֆր. զուրկ.

ԿԱՐԳՈՒՐՈՒԹԻՒՆԸ ՀԱՍԱՐԱԿԱՅ ԱՂՕԹԻՅ ՀԱՅԱՍՏԱՆԵԱՅ ԵԿԵՂԵՅԻՈՅ

Համեմատ նոյնութեամբ 1898ի տպագրութեան, էջ 1238 + Ի. գինը՝ 23 ֆր.